

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJOS ŠVIETIMO KOKYBĖS IR REGIONINĖS POLITIKOS DEPARTAMENTAS

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2/7, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225 / 219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, http://www.smm.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

PAŽYMA

DĖL REIKALAVIMŲ MOKYTOJŲ KVALIFIKACIJAI ĮGYVENDINIMO KLAIPĖDOS, PANEVĖŽIO MIESTŲ, DRUSKININKŲ, KAZLŲ RŪDOS, PAGĖGIŲ, RIETAVO, ŠAKIŲ SAVIVALDYBIŲ, ŠALČININKŲ IR TRAKŲ RAJONŲ SAVIVALDYBIŲ IKIMOKYKLINĖSE IR BENDROJO UGDYMO MOKYKLOSE

2014-04-18 Nr. KA1-
Vilnius

Vykdydami Švietimo ir mokslo ministerijos kanclerio 2013 m. lapkričio 2 d. potvarkį Nr. P-241 „Dėl Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento organizuojamos patikros „Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai įgyvendinimas mokyklose“, Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento Regioninės politikos analizės ir Kokybės užtikrinimo skyrių specialistai analizavo, kaip mokyklose vykdomi Kvalifikacinių reikalavimų mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformaliojo vaikų švietimo, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, aprašo (toliau – Aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 506, kvalifikaciniai reikalavimai mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas. Patikros tikslas – išanalizuoti mokytojų, mokyklų direktorių, jų pavaduotojų ugdymui, pagalbos mokiniui specialistų išsilavinimo ir kvalifikacijos dokumentus ir įvertinti mokytojų kvalifikacijos atitiktis keliamiems reikalavimams.

Patikros metu Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento specialistai lankėsi visose (279) Klaipėdos, Panevėžio miestų, Druskininkų, Kazlų Rūdos, Pagėgių, Rietavo, Šakių savivaldybių, Šalčininkų ir Trakų rajonų savivaldybių ikimokyklinėse ir bendrojo ugdymo mokyklose, išanalizavo ir įvertino pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas dirbančių mokytojų, auklėtojų, mokyklų direktorių, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų bei pagalbos mokiniui specialistų išsilavinimo ir kvalifikacijos dokumentus.

1. Pedagoginių darbuotojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, kvalifikacija

Lietuvos Respublikoje mokytojo, auklėtojo, specialiojo pedagogo, logopedo, surdopedagogo, tiflopedagogo, socialinio pedagogo ir mokyklos psichologo profesijos pagal Reglamentuojamą profesijų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2010 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. 4-668, priskirtos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos reguliavimo sričiai. Šių profesijų darbuotojų kvalifikacijai skiriamas ypatingas dėmesys ne tik Švietimo įstatyme, bet ir

įstatymą įgyvendinančiuose teisės aktuose, kuriuos tvirtina švietimo ir mokslo ministras (priedas Nr. 1).

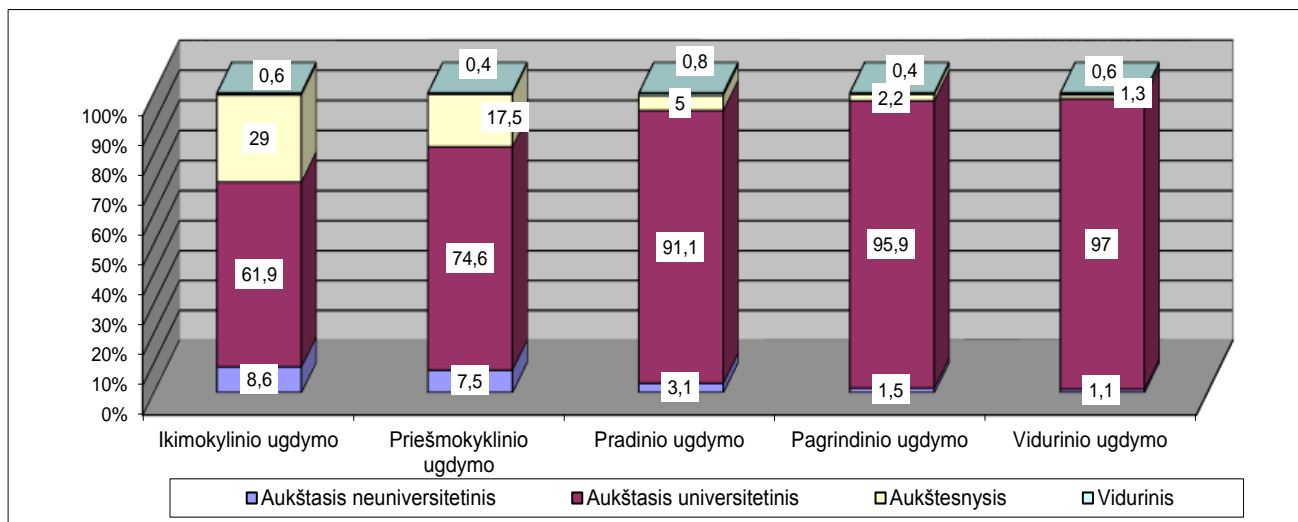
1.1. Pedagoginių darbuotojų išsilavinimas ir pedagogo kvalifikacija

Švietimo įstatymo 48 straipsnyje nustatyta, kad dirbti mokytoju pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo programas gali asmuo, įgijęs aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 m., ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 m.) išsilavinimą ir turintis pedagogo kvalifikaciją.

Auklėtojų ir mokytojų išsilavinimas

Patikros metu nustatyta, kad 99,5 proc. dirbančių auklėtojų ir mokytojų (toliau – mokytojai) turi aukštąjį (universitetinį ir neuniversitetinį) bei aukštesnįjį išsilavinimą, tačiau 0,5 proc. – tik vidurinį išsilavinimą. Mokytojų, dirbančių pagal skirtingas ugdymo programas, išsilavinimas pateiktas 1 paveiksle. Daugiausia aukštąjį išsilavinimą turinčių mokytojų dirba pagal vidurinio ir pagrindinio ugdymo programas, o mokytojų, turinčių vidurinį išsilavinimą, daugiausia dirba pagal pradinio ir vidurinio ugdymo programas. Vidurinį išsilavinimą turintys mokytojai dirba Klaipėdos miesto (4 asmenys), Panevėžio miesto (1 asmuo), Pagėgių (2 asmenys), Šakių rajono (2 asmenys), Šalčininkų rajono (9 asmenys) ir Trakų rajono (14 asmenų) savivaldybių ikimokyklinėse ir bendrojo ugdymo įstaigose. Šalčininkų ir Trakų rajonų savivaldybėse tokia situacija susiklosto todėl, kad dauguma šių mokytojų neturi užsienyje įgyto išsilavinimo Studijų kokybės vertinimo centro pripažinimo.

1 pav. Mokytojų, dirbančių pagal skirtingas ugdymo programas, išsilavinimas, dalis (proc.)

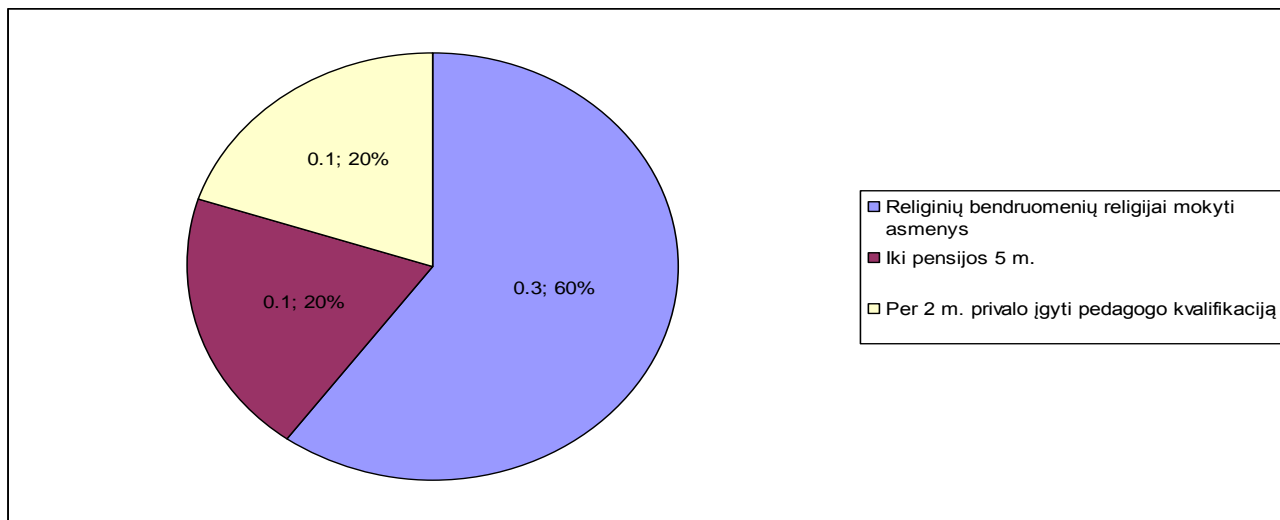
Pedagogų kvalifikacija

Kvalifikacinių reikalavimų mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformaliojo vaikų švietimo, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 506, nurodyta, kad pedagogo kvalifikaciją turinčiu asmeniu laikomas asmuo, turintis aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 m., ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 m.) išsilavinimą bei diplomą, kuriame įrašyta, kad yra įgijęs atitinkamo dalyko mokytojo, auklėtojo, specialiojo pedagogo ir (ar) dėstytojo kvalifikaciją arba turi edukologijos magistro laipsnį arba pedagogo kvalifikacija jam pripažinta pagal Aprašo 3.4–3.9 punktų reikalavimus.

Pedagogo kvalifikaciją turi 98,9 proc. mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas. Švietimo įstatyme ir Apraše numatytos dvi išimtys, leidžiančios dirbti ikimokyklinio, priešmokyklinio ir (ar) bendrojo ugdymo mokytoju, neturint pedagogo kvalifikacijos: Švietimo įstatymo įsigaliojimo dieną iki teisės gauti visą senatvės pensiją buvo likę ne daugiau kaip 5 metai; asmenys gali pradėti dirbti mokytoju, bet nuo darbo pradžios privalo per 2 metus įgyti pedagogo kvalifikaciją. Išimtimi galima laikyti suteiktą teisę religinių

bendruomenių dvasininkams mokyti tikybos, neturint pedagogo kvalifikacijos. Tokių mokytojų ikimokyklinėse ir bendrojo ugdymo įstaigose dirba 7 (0,7 proc.). Mokytojų, kurie neturi pedagogo kvalifikacijos, bet jiems leista pagal išimtį dirbti, pasiskirstymas pateiktas 2 paveiksle. Neturi teisės dirbti bendrojo ugdymo mokyklose ir ikimokyklinėse įstaigose 69 (1,1 proc.) mokytojai, nes jie neturi suteiktos ar pripažintos pedagogo kvalifikacijos. Daugiausia neturinčių pedagogo kvalifikacijos dirba Trakų ir Šalčininkų rajonų savivaldybėse (2014 m. kovo 24 d. pažyma Nr. KA1-9 „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai įgyvendinimo Trakų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose“; 2014 m. vasario 12 d. pažyma Nr. KA1-8 „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai įgyvendinimo Šalčininkų rajono savivaldybės bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose“). Dauguma šių mokytojų išsilavinimą įgijo užsienyje, tačiau jų įgyta kvalifikacija nepripažinta ir nepatvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme, Profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti ar teikti laikinas arba vienkartinės paslaugas Lietuvoje pagal reglamentuojamą profesiją, priskirtą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos kuruojamai sričiai, tvarkos apraše ir Trečiųjų šalių piliečių reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų, priskirtų Švietimo ir mokslo ministerijos kompetencijai, pripažinimo tvarkos apraše, patvirtintuose švietimo ir mokslo ministro.

2 pav. Neturintys pedagogo kvalifikacijos mokytojai, kuriems leista dirbti pagal išimtį (proc.)

Švietimo įstaigų vadovų išsilavinimas ir pedagogo kvalifikacija

Aptariamų savivaldybių ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir bendrojo ugdymo mokyklose dirba 608 įstaigų vadovai, jų pavaduotojai ugdymui ir ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai. Iš jų 606 (99,7 proc.) turi aukštąjį ir 2 (0,3 proc.) aukštesnįjį išsilavinimą. 604 (99,3 proc.) įstaigų vadovai, jų pavaduotojai ugdymui ir ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai turi pedagogo kvalifikaciją, 4 (0,7 proc.) neturi pedagogo kvalifikacijos ir šiuo metu jos nesiekia, nes ji vadovams pagal Kvalifikacinių reikalavimų valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-1194, nėra privaloma, nes joks dokumentas nenumato kvalifikacinių reikalavimų švietimo įstaigų vadovų pavaduotojams ugdymui ir ugdymą organizuojančių skyrių vedėjams.

Pagalbos mokiniui specialistų išsilavinimas ir pedagogo kvalifikacija

Švietimo įstaigose dirba 491 pagalbos mokiniui specialistas, iš jų 487 (99,1 proc.) turi aukštąjį, 4 (0,8 proc.) – vidurinį išsilavinimą, 1 iš jų išsilavinimą įgijo ne Lietuvoje, bet neturi užsienyje įgyto išsilavinimo pripažinimo Studijų kokybės vertinimo centre pažymos. Pedagogo kvalifikacijos neturi 8 (1,6 proc.) pagalbos mokiniui specialistai, dar 2 (0,4 proc.) yra tik pradėję dirbti, tad per 2 metus nuo darbo pradžios privalo įgyti pedagogo kvalifikaciją, 6 (1,2 proc.) neturi

teisės dirbti bendrojo ugdymo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Išsamiai ši informacija pateikta 1 lentelėje.

1 lentelė. Pagalbos mokiniui specialistų išsilavinimas ir pedagogo kvalifikacija

Išsilavinimas Pedagogo kvalifikacija	Aukštasis neuniversitetinis	Aukštasis universitetinis	Vidurinis	Iš viso
Neturi teisės dirbti		4	2	6
Pagal išimtį			2	2
Pripažinta		3		3
Suteikta (aukštasis)	11	469		480
Bendroji suma	11	476	4	491

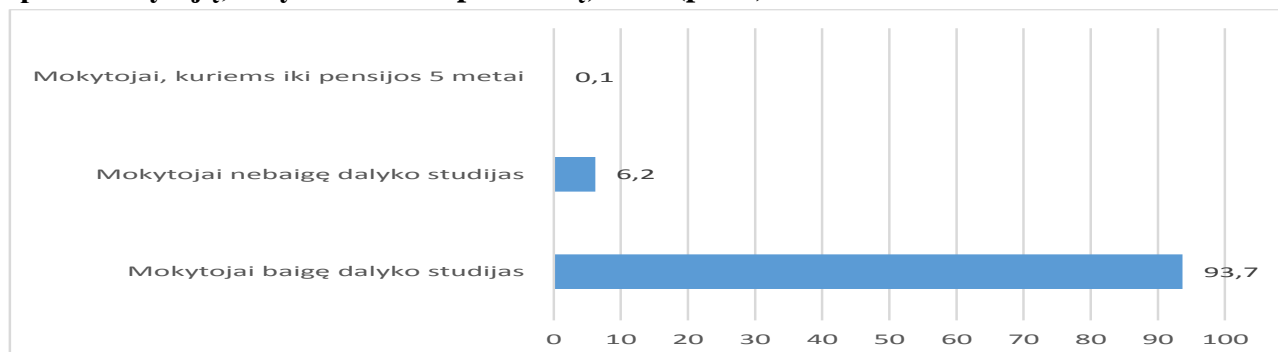
2. Mokytojų, švietimo įstaigų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, pagalbos mokiniui specialistų dalykinė kvalifikacija

Apraše nurodyta, kad nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. dirbti mokytoju pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas galės mokytojas, baigęs mokomąjį dalyką / ugdymo programą, atitinkančią studijų arba dalyko / pedagoginės specializacijos modulio programą, arba pagal teisės aktus laikomas mokomojo dalyko / srities specialistu. Dalykinės kvalifikacijos atitiktis toliau pateikiama, skaičiuojant juos ne kaip asmenis, bet kaip konkrečių ugdymo ir (ar) dalykų programų mokytojus.

Mokytojai – mokomojo dalyko / srities specialistai

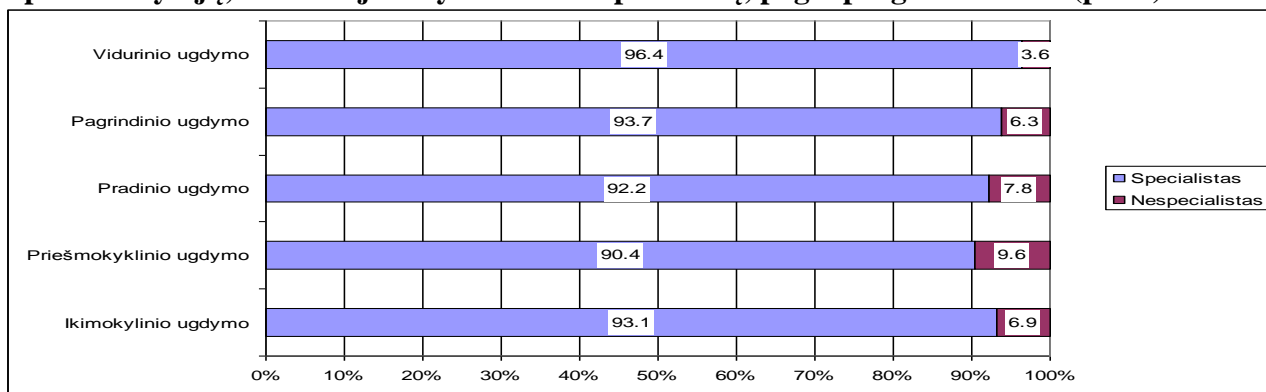
Patikros metu nustatyta, kad 8642 (93,7 proc.) mokytojų turi atitinkamą dalykinę kvalifikaciją, be tinkamos dalykinės kvalifikacijos dirba 5 (0,1 proc.) mokytojai, kuriems iki pensijos liko ne daugiau kaip 5 metai, 572 (6,2 proc.) nėra baigę mokomąjį dalyką / sritį atitinkančios studijų programos, o 106 (1,1 proc.) studijuoja ir siekia įgyti papildomą specialybę ir (ar) išsilavinimą (3 pav.). Daugiausia mokytojų, neturinčių mokomąjį dalyką / sritį atitinkančios programos kvalifikacijos, dirba Pagėgių – 45 (16,4 proc.), Šalčininkų r. – 176 (16 proc.) ir Trakų r. – 143 (14,6 proc.) savivaldybių ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir bendrojo ugdymo mokyklose. Iš jų dalies mokytojų užsienyje įgyta dalykinė kvalifikacija Studijų kokybės vertinimo centro nepripažinta ir pedagogo kvalifikacija nepatvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu (2014 m. kovo 24 d. pažyma Nr. KA1-9 „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai įgyvendinimo Trakų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose“; 2014 m. vasario 12 d. pažyma Nr. KA1-8 „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai įgyvendinimo Šalčininkų rajono savivaldybės bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose“).

3 pav. Mokytojų, dalyko / srities specialistų, dalis (proc.)

Lyginant pagal skirtingas ugdymo programas dirbančius mokytojus, santykinai daugiausia mokytojų, mokomojo dalyko / srities specialistų, dirba pagal vidurinio ir pagrindinio ugdymo programas, mažiausiai – pagal priešmokyklinio ugdymo programą (4 pav.).

4 pav. Mokytojų, mokomojo dalyko / srities specialistų, pagal programas dalis (proc.)

Pagal ikimokyklinio ugdymo programą dirba 1621 auklėtojas, iš jų 1508 (93,1 proc.) yra ikimokyklinio ugdymo specialistai, 112 (6,9 proc.) nėra baigę mokytojų rengimo ikimokyklinėms įstaigoms studijų arba edukologijos studijų krypties programos ir neturi auklėtojo kvalifikacijos. Kiti ikimokyklinėse įstaigoje dirbantys asmenys (muzikos, kūno kultūros, dailės ir t. t. mokytojai) dirba kaip neformaliojo švietimo mokytojai ir atitinka Aprašo 11 punkto nuostatas.

Pagal priešmokyklinio ugdymo programą dirba 280 mokytojų, iš jų 253 (90,4 proc.) yra mokomojo dalyko / srities specialistai, 27 (9,6 proc.) nėra dalyko / srities specialistai, nes nėra švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka išklause priešmokyklinėje grupėje dirbantiems pedagogams skirtų kursų ar (ir) neturi ikimokyklinio ugdymo specialisto arba pradinių klasių mokytojo kvalifikacijos.

Pagal pradinio ugdymo programą ir kai kurias pradinio ugdymo dalykų programas (užsienio kalbos, lietuvių valstybinės kalbos, tikybos ir pan.) dirba 1385 mokytojai, iš jų 1276 (92,1 proc.) yra baigę pradinio ugdymo studijų programą, 109 (7,9 proc.) nėra dalyko / srities specialistai. Pradinio ugdymo sampratos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 113, 34 punkte nustatyta, kad pradinio ugdymo programą įgyvendina vienas pedagogas, galimos išimtys taikomos tuo atveju, jei mokytojui nesuteikta teisė mokyti kai kurių dalykų, pvz.: valstybinės lietuvių kalbos ar užsienio kalbos, tikybos arba dirbti su specialiujų poreikių vaikais. Tačiau ši nuostata mokyklose dažnai nevykdoma, pradinio ugdymo programa skaidoma, mokinius ugdo ne pradinių klasių mokytojai, bet dalykų mokytojai, neturintys pradinio ugdymo mokytojo kvalifikacijos (t. y. neparengti įgyvendinti pradinio ugdymo programą):

- dailės (0,1 proc.), etikos (0,2 proc.), lietuvių k. (1,2 proc.), kūno kultūros (0,4 proc.), muzikos (0,7 proc.), pasaulio pažinimo (0,1 proc.), šokio (0,7 proc.), užsienio k. (1,9 proc.) moko dalykų mokytojai, nors pagal Pradinio ugdymo sampratą tik valstybinės lietuvių kalbos, užsienio kalbos ir tikybos mokytojai, išklause 40 val. darbo su pradinių klasių mokiniais didaktikos kursus, gali tai daryti.

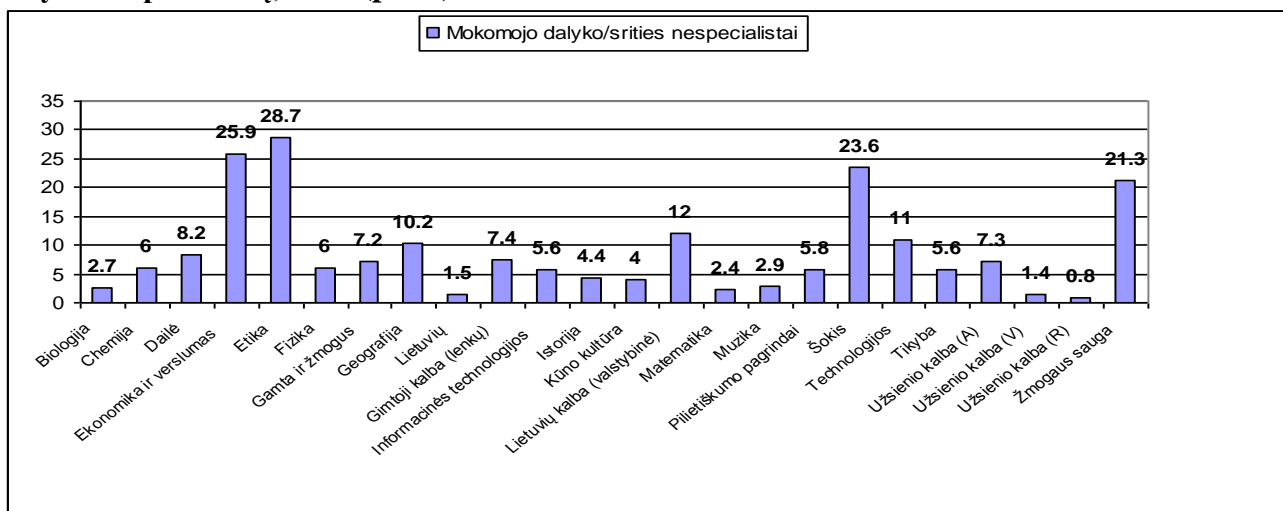
Pagal pagrindinio ugdymo dalykų programas dirba 4140 (93,7 proc.) mokytojų, turinčių reikiamą dalykinę kvalifikaciją, 259 (6,3 proc.) nėra mokomojo dalyko specialistai, iš jų 29 (0,7 proc.) šiuo metu siekia įgyti papildomą specialybę.

Pagal vidurinio ugdymo programą dirba 1793 mokytojai, iš jų 1728 (96,4 proc.) yra mokomojo dalyko specialistai, 65 (3,6 proc.) neturi reikiamos kvalifikacijos ir 8 (0,5 proc.) siekia įgyti papildomai reikiamą specialybę.

Analizuojant situaciją pagrindinio ir vidurinio ugdymo programose pagal mokomuosius dalykus, matyti, kad reikiamą dalykinę kvalifikaciją turi gimtosios (vokiečių, rusų) kalbos, teatro ir užsienio (ispanų, prancūzų) kalbos mokytojai. Didžiausia neturinčių reikiamos dalykinės

kvalifikacijos mokytojų dalis yra tarp mokančių etikos, ekonomikos ir verslumo, šokio, žmogaus saugos dalykų mokytojų, mažiausia – užsienio kalbų (rusų, vokiečių) ir lietuvių kalbos (5 pav.).

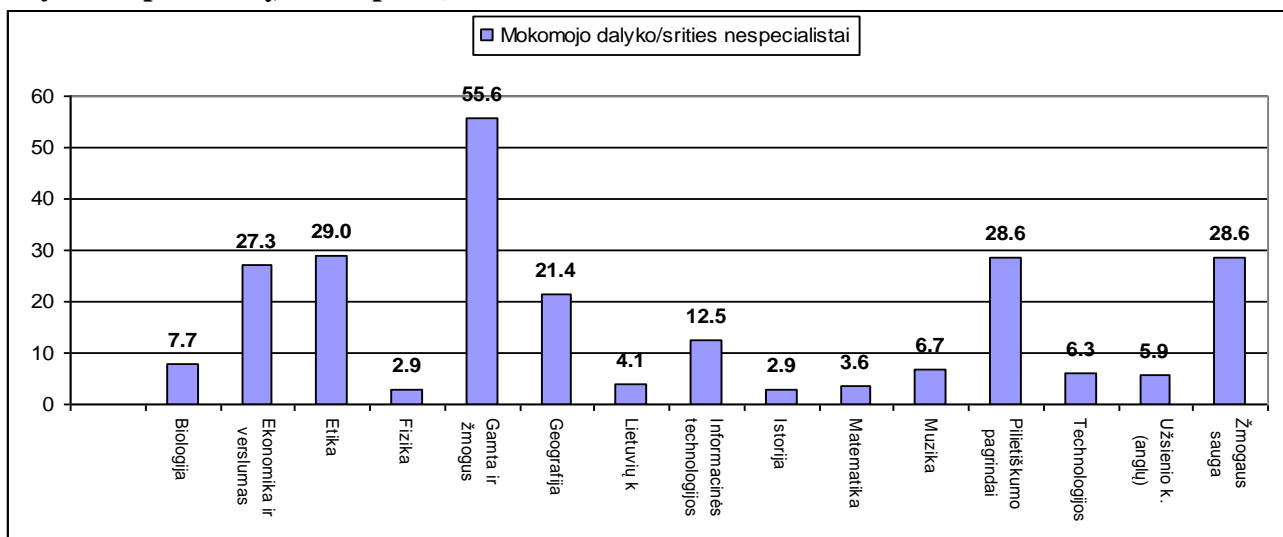
5 pav. Pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas dirbančių mokytojų, mokomojo dalyko nespecialistų, dalis (proc.)

Ugdymo įstaigų direktorių, pavaduotojų ugdymui, ugdymo skyrių vedėjų dalykinė kvalifikacija

Analizuojant situaciją pagal dalykus, nustatyta, kad 487 (86,4 proc.) ugdymo įstaigų direktoriai, jų pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai turi reikiamą dalykinę kvalifikaciją, tačiau 44 (8,3 proc.) iš jų nėra įgiję reikiamos mokomojo dalyko / srities kvalifikacijos (6 pav.).

6 pav. Mokyklos direktorių, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymo skyrių vedėjų, mokomojo dalyko nespecialistų, dalis (proc.)

Daugiausia mokyklos direktorių, jų pavaduotojų ugdymui ir ugdymo skyrių vedėjų, mokančių dalykų ir neturinčių reikiamo dalykinio pasirengimo, dirba pagal pagrindinio (65,7 proc.) ir vidurinio (19 proc.) ugdymo programas. Mažiausiai direktorių, jų pavaduotojų ugdymui ir ugdymo skyrių vedėjų, neturinčių reikiamos kvalifikacijos, dirba pagal priešmokyklinio – 4 (0,8 proc.) ir ikimokyklinio – 30 (5,6 proc.) ugdymo programas, o pagal pradinio ugdymo programą dirba 47 (8,6 proc.) asmenys.

Tinkamą mokomojo dalyko / srities kvalifikaciją turi ugdymo įstaigų vadovai, jų pavaduotojai ugdymui ir ugdymo skyrių vedėjai, kurie moko chemijos, gimtosios (lenkų, rusų) kalbos, integruoto gamtos mokslų kurso, šokių, tikybos, užsienio (prancūzų, vokiečių, rusų) kalbos mokomųjų dalykų. Didžiausia neturinčių reikiamos dalykinės kvalifikacijos ugdymo įstaigų direktorių, pavaduotojų ugdymui ir ugdymo skyrių vedėjų dalis yra tarp mokančių gamtos ir žmogaus, etikos, žmogaus saugos, pilietiškumo pagrindų, ekonomikos ir verslumo, geografijos, mažiausia – fizikos, istorijos ir matematikos.

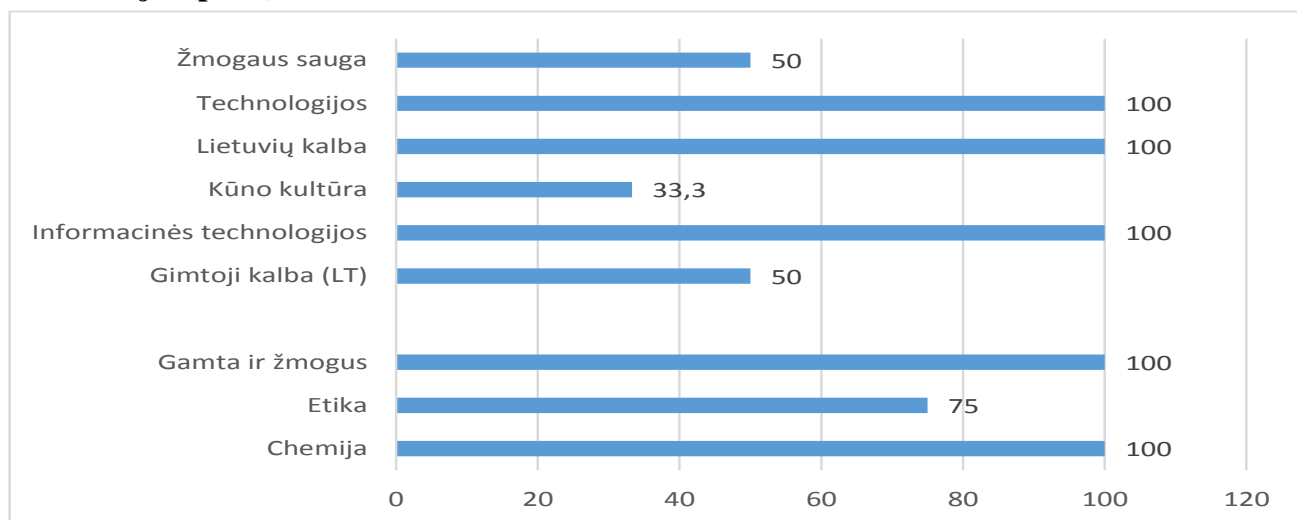
Pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacija

Analizuojant, kokio pasirengimo ir kvalifikacijos specialistai teikia pagalbą mokiniui, pastebėta, kad teisės aktais nustatytą reikiamą kvalifikaciją turi 480 (93 proc.) pagalbos specialistų, iš jų 204 (39,5 proc.) logopedai, 3 (0,6 proc.) oligofrenopedagogai, 50 (9,7 proc.) psichologų, 13 (2,5 proc.) psichologų asistentų, 115 (22,3 proc.) socialinių pedagogų, 84 (16,3 proc.) specialieji pedagogai, 2 (0,4 proc.) surdopedagogai ir 9 (1,7 proc.) tiflopedagogai.

Patikros metu pastebėta, kad pagalbos mokiniui specialistai ugdymo įstaigose papildomai dirba ir mokytojais. Pagal dalykus ikimokyklinėse įstaigose ir bendrojo ugdymo mokyklose dirba 59 (12 proc.) pagalbos mokiniui specialistai, iš jų 18 (30,5 proc.) neturi tinkamos mokomojo dalyko / srities kvalifikacijos ir 3 (5,1 proc.) šiuo metu siekia įgyti papildomą specialybę, kad galėtų būti kvalifikuoti mokytojai. Daugiausia pagalbos mokiniui specialistų, neturinčių mokomojo dalyko / srities kvalifikacijos, moko etikos – 9 (75 proc.), o mažiausiai po vieną – technologijų, lietuvių kalbos, informacinių technologijų, gamtos ir žmogaus ir chemijos dalykų (7 pav.).

Daugiausia pagalbos mokiniui specialistų, kurie neturi tinkamos mokomojo dalyko / srities kvalifikacijos, pagal programas ir (ar) dalykus dirba pagal pagrindinio – 13 (72,2 proc.) ugdymo programą, mažiausiai – pagal vidurinio – 3 (16,7 proc.) ir pradinio – 2 (11,1 proc.) ugdymo programas.

7 pav. Pagalbos mokiniui specialistai, neturintys reikalingos mokomojo dalyko / srities kvalifikacijos (proc.)

Išvados:

1. Beveik visi pedagoginiai darbuotojai turi aukštąjį arba aukštesnįjį išsilavinimą (99,5 proc. mokytojų, 98,8 proc. pagalbos mokiniui specialistų ir 100 proc. švietimo įstaigų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui ir ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų) ir pedagogo kvalifikaciją (98,9 proc. mokytojų, 98,8 proc. pagalbos mokiniui specialistų, 99,3 proc. švietimo įstaigų vadovų) ir atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme nustatytus reikalavimus.

2. Aprašo 16 punkto reikalavimo – nėra baigę mokomąjį dalyką / sritį atitinkančios programos ar modulio – neatitinka 6,2 proc. mokytojų, t. y. nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. negalės dirbti.

3. Daugiausia ne moko dalyko / srities specialistų moko užsienio (anglų) kalbos, technologijų, geografijos, etikos, dailės, informacinių technologijų, kūno kultūros, lietuvių valstybinės kalbos, muzikos ir žmogaus saugos. Dauguma šių mokytojų dirba pagal pradinio ir pagrindinio ugdymo programas.

4. 93 proc. pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacija atitinka Aprašo 8 punkto reikalavimus – yra baigę specialiosios pedagogikos studijų programas arba edukologijos, pedagogikos studijų krypties programas ir įgiję vieną iš kvalifikacijų: oligofrenopedagogo, logopedo, surdopedagogo, tiflopedagogo, specialiojo pedagogo.

Siūlymai:

Ikimokyklinio ugdymo įstaigų ir bendrojo ugdymo mokyklų vadovams:

1. Užtikrinti Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo, Kvalifikacinių reikalavimų mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformaliojo vaikų švietimo, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 506, nuostatų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių reikalavimus pedagogų kvalifikacijai, vykdymą ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir bendrojo ugdymo mokyklose.

Savivaldybių švietimo padaliniams:

1. Atkreipti dėmesį į Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo, Kvalifikacinių reikalavimų mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformaliojo vaikų švietimo, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 506, nuostatų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių reikalavimus pedagogų kvalifikacijai, vykdymą ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir bendrojo ugdymo mokyklose.

2. Teikti pagalbą ugdymo įstaigų vadovams dėl Kvalifikacinių reikalavimų mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformaliojo vaikų švietimo, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 506, ir Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. ISAK-3216, reikalavimų įgyvendinimo.

Švietimo ir mokslo ministerijai:

1. Siekiant užtikrinti mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus), dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformaliojo vaikų švietimo, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ir profesinio mokymo programas, kvalifikaciją, parengti ir patvirtinti naują kvalifikacinių reikalavimų mokytojams aprašo redakciją.

2. Kvalifikacinių reikalavimų mokytojams aprašo naujoje redakcijoje reglamentuoti:

- pagalbos mokiniui specialistų kvalifikaciją;
- nustatyti, kaip įforminti moko dalyko / srities specialisto ir pedagogo kvalifikacijos įteisinimą mokytojui Aprašo 3.4–3.9 ir 9 punktų atvejais;
- nustatyti aiškius kvalifikacinius reikalavimus mokytojams, mokantiems atskirų dalykų pradinio ugdymo programoje;
- kvalifikacinius reikalavimus pasirenkamųjų dalykų ir menų mokytojams.

3. Papildyti Kvalifikacinių reikalavimų valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir

mokslo ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-1194, punktu, nustatant privalomą visiems valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų vadovams pedagogo kvalifikaciją.

4. Organizuoti seminarą savivaldybių švietimo padalinių specialistams apie kvalifikacinius reikalavimus mokytojams bei jų taikymą.

5. Svarstyti galimybę organizuoti aukštąjį išsilavinimą įgijusių, bet neturinčių ikimokyklinio ugdymo auklėtojo kvalifikacijos specialistų studijų ar dalies studijų kaštų padengimą iš ES fondų.

6. Atkreipti Studijų kokybės vertinimo centro dėmesį į išduodamų užsienyje įgyto išsilavinimo pripažinimo dokumentų turinį, numatant galimybę pažymose informuoti asmenis apie tolesnius kvalifikacijos pripažinimo žingsnius.

PRIDEDAMA. Priedas, 1 lapas.

Departamento direktorius

Aidas Aldakauskas

Darius Gudinas, tel. (85) 219 15 35, el. p. Darius.Gudinas@smm.lt

Audronė Razmantienė, tel. (85) 219 15 28, el. p. Audrone.Razmantiene@smm.lt

Jonas Vaščėga, tel. (8343) 91 257, el. p. Jonas.Vascega@smm.lt

Teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 29 d. įsakymas Nr. ISAK-506 „Dėl Kvalifikacinių reikalavimų mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformaliojo vaikų švietimo, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, aprašo“.
3. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gruodžio 12 d. įsakymas Nr. V-1742 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2010 m. sausio 8 d. įsakymo Nr. V-54 „Dėl pedagogų rengimo reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“.
4. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymas Nr. ISAK-3216 „Dėl Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologų) atestacijos nuostatų patvirtinimo“.
5. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2001 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. 1667 „Dėl socialinio pedagogo kvalifikacinių reikalavimų ir pareiginių instrukcijų patvirtinimo“.
6. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. liepos 21 d. įsakymas Nr. ISAK-1522 „Dėl Psichologų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimų aprašo tvirtinimo“.
7. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003 m. vasario 3 d. įsakymas Nr. 113 „Dėl Pradinio ugdymo sampratos“.
8. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gegužės 30 d. įsakymas Nr. 899 „Dėl Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo koncepcijos“.
9. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugsėjo 15 d. įsakymas Nr. ISAK-2575 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2007 m. sausio 29 d. įsakymo Nr. ISAK-101 „Dėl Psichologų, teikiančių pagalbą mokiniui, atestacijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.
10. Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas.
11. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. spalio 23 d. įsakymas Nr. ISAK-2826 „Dėl Profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti ar teikti laikinas arba vienkartinės paslaugas Lietuvos Respublikoje pagal reglamentuojamą profesiją, priskirtą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos kuruojamai sričiai, tvarkos aprašo patvirtinimo“.
12. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. liepos 5 d. įsakymas Nr. V-1100 „Dėl Trečiųjų šalių piliečių reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų, priskirtų Švietimo ir mokslo ministerijos kompetencijai, pripažinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Savivaldybėms pažymas parengė:

1. „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai įgyvendinimo Pagėgių savivaldybės mokyklose“ – vyriausioji specialistė R. Kulikauskienė.
2. „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai įgyvendinimo Trakų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose“ – vyresnysis specialistas A. Meškys.
3. „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai Šalčininkų r. savivaldybės bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose“ – vyriausioji specialistė R. Zungailienė.
4. „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai įgyvendinimo Kazlų Rūdos bendrojo ugdymo mokyklose ir ikimokyklinėse įstaigose“ – vyriausiasis specialistas K. Bukota.
5. „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai įgyvendinimo Klaipėdos miesto mokyklose“ – vyriausiasis specialistas K. Augaitis.
6. „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai Druskininkų savivaldybės mokyklose“ – vyriausioji specialistė J. Venckienė.

7. „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai įgyvendinimo Rietavo savivaldybės mokyklose“ – vyresnioji specialistė R. Pocienė.
8. „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai įgyvendinimo Šakių rajono savivaldybės bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo mokyklose“ – vyriausiasis specialistas J. Vaščėga.
9. „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai įgyvendinimo Panevėžio miesto savivaldybės teritorijoje esančiose mokyklose“ – vyresnysis specialistas G. Meilūnas.